

Alþingi - nefndasvið
B.t. Hildar Edwald.
Austurstræti 8-10
101, Reykjavík

Umsögn Reykjavíkurborgar - Frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 35/1970, um Kristnisjóð o.fl., með síðari breytingum (ókeypís lóðir).

Allsherjar- og menntamálanefnd Alþingis sendi beiðni til Reykjavíkurborgar þann 30. janúar sl. þar sem óskað var umsagnar um frumvarp til laga breytingu á lögum nr. 35/1970 um Kristnisjóð o.fl. (ókeypís lóðir), 50. mál.

Með tölvuskeyti dags. 4. febrúar sl. óskaði skrifstofa borgarstjórnar umsagnar embættis borgarlögmanns um erindið.

Umsögn

Í 5. gr. laga um Kristnisjóð o.fl. nr. 35/1970 segir að sveitarfélögum kaupstaða og kauptúna sé skylt að leggja til ókeypís lóðir undir kirkjur og undanskilja þær gatnagerðargjaldi. Í greinargerð með nýju frumvarpi til laga um breytingu á lögum nr. 35/1970 segir að nýleg dæmi séu þess að sveitarfélög hafi litið svo á að á grundvelli jafnræðisreglu stjórnarskrárinnar beri þeim einnig að leggja til ókeypís lóðir undir sambærilegt húsnæði til annarra trúfélaga. Reykjavíkurborg hefur á undanförunum árum úthlutaði fjórum lóðum til trúfélaga og nýtti sér í þeim tilvikum sérstaka lækkunarheimild í 9. gr. samþykktar um gatnagerðargjald í Reykjavíkurborg nr. 725/2007, með síðari breytingum, og ákveðið á grundvelli þeirrar heimildar að ekki skuli greiða gatnagerðargjöld af byggingum trúfélaga þegar lóðum hefur verið úthlutað til þeirra.

Núgildandi ákvæði 5. gr. laga um Kristnisjóð o.fl. nr. 35/1970 var meginforsenda þess að Reykjavíkurborg kaus að nýta lækkunarheimild 9. gr. samþykktar um gatnagerðargjald í Reykjavíkurborg með vísan til jafnræðis. Þessi rúma túlkun á 5. gr. laga um Kristnisjóð o.fl. hefur verið nokkuð umdeild og mikið verið rætt um hvort Reykjavíkurborg hafi í raun verið skylt að undanskilja lóðir allra skráðra trúfélaga með þeim hætti sem gert var. Umrædd 9. gr. framangreindrar samþykktar sækir stoð í 6. gr. laga um gatnagerðargjald nr. 153/2006. Ákvæði 9. gr. samþykktarinnar hefur ekki að geyma tæmandi upptalningu þess húsnæðis sem getur fallið undir það og með vísan til þess, svo og með hliðsjón af ákvæðum stjórnarsýslulaga nr. 37/1993 um jafnræði og meðalhóf og af ríkjandi sjónarmiðum um jafnrétti trúfélaga, hefur borgarráð Reykjavíkurborgar samþykkt að úthluta skráðum trúfélögum utan Þjóðkirkjunnar lóðum með sömu kjörum og Þjóðkirkjunni eru tryggð með lögum um Kristnisjóð o.fl., án greiðslu gatnagerðargjalds.

Með lögum nr. 6/2013 var gerð breyting á lögum um skráð trúfélög nr. 108/1999. Með breytingunni var staða skráðra lífskoðunarfélaga og trúfélaga gerð sambærileg, sbr. 1. og 2. gr.

laganna. Þessi breyting leiddi óhjákvæmilega til aukinna vandkvæða við túlkun á 5. gr. laga um Kristnisjód o.fl., þar sem fleiri félög en áður töldu sig eiga rétt á lóðum á grundvelli fyrrgreindra lóðaúthlutanna til trúfélaga. Á undanförunum árum hefur Reykjavíkurborg borist erindi frá lífskoðunarfélögum þar sem þess er óskað að fá úthlutuðum lóðum án greiðslu gatnagerðargjalds. Reykjavíkurborg hefur í öllum tilfellum synjað slíkum erindum. Í tvígang hafa aðilar kært þá ákvörðun til samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins og krafðist þess að ráðuneytið staðfesti skyldu Reykjavíkurborgar til að úthluta lóð til þeirra á grundvelli 5. gr. laga um Kristnisjód nr. 35/1970. Í báðum tilvikum komst ráðuneytið að þeirri niðurstöðu að ákvæði laga um Kristnisjód skyldi sveitarfélög ekki til að leggja til ókeypis lóðir undir kirkjur og undanskilja þær gatnagerðargjaldi til annarra en samkvæmt orðanna hljóðan. Þá kemur jafnframt fram að það sé hluti af sjálfsákvörðunarrétti sveitarfélags að ákveða hvort og þá hvernig það útfærir reglur í kringum slíkar undanþágur. Enn fremur bendir ráðuneytið á að jafnvel þó sveitarfélagið hafi úthlutað lóðum til trú- og lífskoðunarfélaga án endurgjalds veiti það ekki öðrum sjálfstæðan rétt til slíkrar úthlutunar. Ráðuneytið taldi synjun Reykjavíkurborgar málefnalega og í samræmi við ákvæði stjórnisýslulaga nr. 37/1993 og féllst ekki á kröfur kæranda í málinu.

Flutningsmenn frumvarpsins leggja til að ákvæði 5. gr. laga nr. 35/1970 falli brott og trúfélög greiði fyrir lóðir líkt og almennt tíðkast og að eðlilegt sé að sveitarfélög hafi sjálfsákvörðunarrétt yfir eigin landsvæði. Reykjavíkurborg tekur undir þau sjónarmið að engin rök standi fyrir því að sveitarfélögum sé skylt að láta af hendi lóðir án endurgjalds til trú- eða lífskoðunarfélaga og því er að mati Reykjavíkurborgar rétt að fella brott ákvæði 5. gr. laga um Kristnisjód o.fl. til að gæta jafnræðis milli trú- og lífskoðunarfélaga.

F.h. Reykjavíkurborgar,

Ebba Schram

